

Niet beseffen dat je blind wordt: het overkomt glaucoompatiënten nog al te vaak. Ze merken te laat dat ze slecht zien en starten niet snel genoeg met een behandeling. Je ogen tijdig laten nakijken is de enige optie.

OOGZIEKTEN

An Keetena

Glaucoom: sluipende dief

In 2020 verwacht men wereldwijd 80 miljoen mensen met glaucoom, 11 miljoen van hen zullen volledig blind zijn. In Europa is glaucoom verantwoordelijk voor 20 procent van de blindheid. De ziekte wordt vaak pas ontdekt als er al veel zicht verloren is. Bovendien kun je de schade aan het gezichtsveld niet herstellen, je kunt het zicht alleen stabiliseren. Laat je je niet behandelen, dan is de kans dat je blind wordt groot.

Oogdruk

In medische termen is glaucoom een chronische aandoening van de oogzenuw van meestal beide ogen. De

afvoerkanaaltjes van het kamervocht in de voorste oogkamer werken onvoldoende, waardoor het kamervocht minder goed afgevoerd wordt en de druk in het oog toeneemt. Door die oogdruk stijgt ook de druk

“Vanaf 60 jaar ga je best jaarlijks naar de oogarts”

op de oogzenuw en sterven de oogzenuwvezels langzaam af. Dat zorgt eerst voor het uitvallen van een deel van het gezichtsveld. Doe je niets, dan kun je volledig blind worden. “Glaucoom wordt ook ‘The silent

thief of sight’ of ‘De sluipende dief van het zicht’ genoemd”, begint prof. dr. Ingeborg Stalmans van de dienst oogziekten. “Dat komt omdat glaucoom niet pijnlijk is en patiënten pas heel laat merken dat hun zicht ach-

teruitgaat. De hersenen compenseren het slechte zicht heel lang.” Je kunt glaucoom bijna vergelijken met het grafische programma Photoshop. Sommige beeldinformatie wordt geheel of gedeeltelijk gewist en ver-

“Bij het ouder worden, neemt de kans dat je glaucoom krijgt toe”, zegt professor Ingeborg Stalmans. “Daarom is het belangrijk om vanaf zestig jaar jaarlijks op controle te gaan bij een oogarts.” Andere risicofactoren op glaucoom zijn je familiale voorgeschiedenis en hoge bijziendheid.

“Heb je familieleden met glaucoom, dan heb je zelf één kans op vier om op latere leeftijd glaucoompatiënt te worden. Mensen die erg bijziend zijn, lopen ook meer risico. Daarom vragen we onze glaucoompatiënten om hun familie in te lichten, zodat ook zij hun ogen kunnen laten nakijken.” De oogarts meet niet alleen je oogdruk, hij kijkt ook je oogzenuw na. “Naast glaucoom door hoge oogdruk bestaat er namelijk ook glaucoom zonder verhoogde oogdruk, het zogenaamde lagedrukglaucoom. Een oogdrukmeting alleen is dus niet voldoende om glaucoom uit te sluiten.”

Stabiliseren

Als er oogzenuwschade door glaucoom wordt vastgesteld, moet je met een behandeling starten. “De eenvoudigste behandeling zijn oogdruppels om de oogdruk te verlagen. Je begint meestal met dagelijks één druppel in elk oog. Met onder meer het ouder worden en omwille van gewenning aan de medicatie zal je oogdruk na verloop van tijd opnieuw toenemen. Vanaf dan schrijven we je een aangepaste combinatie van verschillende druppels voor. Omdat we glaucoom alleen kunnen stabiliseren en niet genezen, moet je die druppels levenslang nauwkeurig gebruiken.”

Volstaan druppels niet meer, dan is een laserbehandeling een mogelijke oplossing. Met laserlicht worden er brandpuntjes ter hoogte van de afvoerkanaaltjes gemaakt. “Dankzij

die brandpuntjes is er opnieuw meer doorstroming in de afvoerkanaaltjes en wordt het oogvocht weer beter gefilterd.” Is de ziekte te ver gevorderd of gaat je oog te snel achteruit, dan wordt het geopereerd. “Bij zulke operatie zijn er twee opties. Ofwel maken we een nieuw afvoerkanaaltje met je eigen oogweefsel, ofwel gebruiken we een kleine tube in silicone. Meestal kiezen we voor een afvoerkanaaltje met eigen oogweefsel en reserveren we de tube voor complexe gevallen of voor wanneer het kanaaltje van eigen oogweefsel dichtgroeit. Tenzij je je ooglid met je vingers wegtrekt, zie je na de operatie aan het oog zelf niets.”

Therapietrouw

Het moeilijkste voor een glaucoompatiënt is trouw en nauwkeurig zijn medicatie innemen. “Slechts 40 pro-

Prof. dr. Ingeborg Stalmans: “Een glaucoompatiënt heeft vijf keer meer kans op een verkeersongeval, hij ziet niet dat er informatie ontbreekt.”

vangen door beeldinformatie uit de omgeving. “Zo kan het dat een glaucoompatiënt overstekende kinderen of een auto die uit een zijstraat komt niet of te laat ziet. Bepaalde zones, meestal de zijkanten van zijn gezichtsveld, zijn wazig. Voor de rest ziet hij een straat zoals wij ze zien. Een glaucoompatiënt heeft trouwens vijf keer meer kans op een verkeersongeval dan iemand met een normaal zicht. Hij ziet niet dat er informatie ontbreekt.”

Zicht van een patiënt zonder glaucoom (1), met beginnend glaucoom (2) en in een gevorderd stadium (3).

Glaucoompost verbetert dienstverlening van UZ Leuven

Om een glaucoompatiënt goed op te volgen, moeten er in de eerste twee jaar van de behandeling regelmatig gezichtsveldonderzoeken gebeuren. Je eerste consultatie is altijd bij een oogarts. De opvolgingsonderzoeken onderga je afwisselend bij de oogarts en op de glaucoompost. Op die manier heeft de oogarts sneller een goed beeld van de evolutie van je gezichtsveld. In het verleden was die regelmatige opvolging niet zo evident. De oogartsen deden alle consultaties zelf, ook de opvolgingsconsultaties. Daardoor zaten de spreekuren overvol. Dankzij de glaucoompost kan de opvolging vlotter gebeuren en is er meer ruimte voor nieuwe patiënten.

cent van onze glaucoompatiënten is therapietrouw. Dat is weinig, maar op zich niet zo verwonderlijk. Als patiënt voel je je niet ziek, je hebt geen pijn en je ziet ook niet dat er met je zicht iets mis is. Als je bovendien weet dat je niet kunt genezen, moet je heel gemotiveerd en gedisciplineerd zijn om levenslang trouw je medicatie in te nemen.”

Daarom zijn een regelmatig contact tussen oogarts en patiënt en voldoende tijd tijdens een consultatie heel belangrijk. Om de opvolging te vergemakkelijken, richtte UZ Leuven in 2011 de glaucoompost op. “De glaucoompost is een spreekuur zonder oogarts. Specifiek opgeleide medewerkers doen tijdens die consultaties bij iedere patiënt een aantal

opvolgingsonderzoeken en kijken de resultaten volgens strikte criteria na. Bij twijfel verwittigt de medewerker van de glaucoompost de oogarts en wordt er eventueel een vervroegd bezoek bij de oogarts zelf voorzien.” Zowel voor de oogartsen als de patiënten is de glaucoompost een voordeel. De oogartsen hebben meer tijd voor nieuwe patiënten en dringende behandelingen. Voor de patiënten betekent de glaucoompost een betere opvolging van hun ziekte. “En zo bereiken wij uiteindelijk ons doel”, besluit professor Ingeborg Stalmans. “Er zoveel mogelijk voor zorgen dat een patiënt tijdens zijn leven niet visueel gehandicapt of blind wordt.” ▶

Elke vrouw heeft het recht om **ALTIJD MOOI** te zijn, voor, tijdens en na kanker.

ALTIJD MOOI
TOUJOURS BELLE

- Pruiken & haarwerken
- Sjaals, mutsen, turbans, petten
- Special Care: Lingerie, badmode, kleding, borst protheses
- Beauty: Make-up, verzorging

Lei 6 • 3000 Leuven • Tel. 0476 45 50 83 • www.altijdmooi.be

Hoort u minder goed? Zet u radio of tv alsmaar luider?
Heeft u soms moeite om een gesprek te volgen?

Kom langs voor een
GRATIS HOORTEST

Voor info of een afspraak: 016 20 84 84 • www.aurilis.be

Betekom • Boortmeerbeek • Geetbets • Herent • Leuven • Linter • Oud-Heverlee • Scherpenheuvel • St.-Joris-Winge • Halle • Liedekerke • Meise • Tervuren